

КОЛЛЕКТИВ—ТАРБИЯЧИ

У бошини қуйиб, давра-дагилар юзига қаромай ўти-
ради. Ёни-атрофдаги ўртоқла-
ридан кетма-кет таъна эшити-
ди.
— Интизомни бузувчи, пла-
ни барбод қилувчи ораминда
ўрин йўқ.
— Шунча эркинлик келга-
нимиз ҳам етар, бас энди, иш-
дан ҳайдаш керак!
— Ишдан ҳайдаш қочмайди,
уни аввал тарбиялаб қўйиш-
ки,— шу нагзатча индамай
ўтирган бичиқчилик цехининг
бошлиғи, коммунист Яков Гри-
горьевич Геффең сўз олди.
— Роза бўсанглар, Анатолийни
тарбиялашга ўзимизга ол-
сам.
Корхона ветерани ва ёш иш-
чи орасида шу қўндоқ бошлаб
дўстлик иллари боғланди. Яков
Григорьевич Петровлар
оиласида тез-тез меҳмон бўлиб
борадиган, йилнинг меҳнати
билан ҳам, турмуши билан ҳам
қизиқадиган бўлиб қолди. Кўп
йиллик таърибли коммунист
Геффең унинг қалбига йўл то-
па билди. Анатолий ҳам устози-
ни тушуна бошлади. Устознинг
коллективга, ўртоқларига керак-
лигини ҳис этди, уларга ҳурма-
ти ортди.
Иш ўнгидан келмаса торти-

май Яков Григорьевичдан ёр-
дам сўрайдиган бўлди.
— Яков Григорьевич, станок-
ларнинг тилини яхши билди-
лар эканман-а,— мурожаат қи-
ларди у устозига,— ёни ҳеч
вақт...
— Муҳими, тушунганига бе-
риш, оғайни, чидамли бўл,—
Яков Григорьевич шундай дер-
ди-да уни станогини ёнига бошлаб
борарди. Улар биргаликда бу-
зуқ станокни қўздан кечир-
ишар, тузатишарди. Шундай қи-
либ, ёш ишчи аста-секин таъри-
ба орттира борди. Орадан кўп
ўтмай мустақил ишлайдиган
бўлди.
Бу йил Анатолий Петров
енгли саноат техникумини тута-
ди. Корхона маъмурияти уни
мастер даражасига кўтарди.
«Юлдуз» тушувчиллик фир-
маси коммунистларнинг ёш иш-
чилар қанчалар кўрсатаётган та-
хуриликдан биргина мисол ке-
лтирдики, холос. Корхонада энди-
гина қадам қўйган, ҳали ҳаёт
сўғмоқларидаги ўтишга улгур-
маган ҳар бир ёш йигит-қиз
кексалар томонидан ана шун-
дай ғамхўрлик билан қўриша-
олинди десак муболага бўл-
майди.
«Юлдуз» фирмаси республи-
кадаги йирик енгил саноат кор-
хоналаридан бири. Унинг қува-

ти йилдан-йилга оғтимоқда: Сўн-
ги йилларда янги ишлаб чи-
қариш корпуслари қад кўтарди,
бош корхона реконструкция қи-
лишмоқда, барча тикув цехлари-
да конвейерлар янги туширил-
ди. Эриак ва аёллар костюмла-
рининг янги моделларини иш-
лаб чиқариш ўзлаштирилди.
Фирма маҳсулотига харидорлар
талаби ортиб бормоқда.
Коллектив Улуғ Октябрь со-
циалистик революциясининг
шонли 50 йиллиги шарафига
умумхалқ мусобақасига қўш-
либ, ёш йиллигининг биринчи
йилини яхши қўрсаткичлар бил-
ан яқунлади. Йиллик планга
қўшимча 600 минг сўмлик маҳ-

сулот тайёрланди. Ана шу му-
ваффақиятда фирма комсомол
ва ёшларнинг ҳиссаси беқиёс
катта. Улар кекса ишчилар бил-
ан ёнма-ён туриб, ишлаб чи-
қаришнинг ҳамма участкаларида
ташаббус ва ғайрат кўрсатиб
меҳнат қилмоқдалар. Комму-
нистлар эса ёш йигит-қизлар
ўртасида тарбиявий ишларни
қўлайлаштирадилар. Айниқса ёш
хотималарга касб-ҳунар ўра-

нишда партия комитети, фирма
раҳбарлари катта ёрдам кўрсат-
моқдалар. Меҳнат ветеранлари
К. Қозлов, А. Городнев, Х. Аб-
дуллаева, Р. Шомуротов ва
бошқа коммунистлар ўз маҳор-
атларининг «сирларини» қўн-
тил билан ўргатмоқдалар. Ёш иш-
чилар эса, бунга жавобан икки-
активликни оширмоқдалар.
Сўнги йил ичида фирмада
коммунистик меҳнат зардорла-
ри сови икки барабар ортди.
Олти бригада ва бир цех ком-
мунистик меҳнат коллективини
номини олишга сазовор бўлди.
Фирма партия ташкилоти иш-
ларнинг малакасини оширишга
алоҳида эътибор билан қара-
моқда. Ҳозир, корхонада 15 та
бошланғич сиссий мактаб, учта
марксизм-ленинизм мактаблари,
туртга конкрет экономикани ўр-
натган тўғраги ишлаб турибди.
Тўғрақлардаги тинловчилар-
нинг деярли учдан икки қисми
комсомол ва ёшлардир. Бундан
ташқари 250 комсомол аъзоси
кечқир ишчи-ёшлар мактабиди,
техникум ва олий ўқув юр-
тларида билим олмоқда.
Фирма партия ва комсомол
ташкилотлари коммунистик тар-
биянинг ранг-баранг формала-
ридан ўрнили фойдаланаётир-
лар, Тематик кечалар, диспут,

савол-жавоб кечалари ёшларда
катта қизиқиш уйғотмоқда. Ком-
сомол тўйлари, паспорт топи-
риш марфаси, сингари янги
ақчалар ёшлар турмушига
дадил кириб бораётган. «Комму-
низм бутундан бошланди»,
«Едимиздан чиқмас ҳеч насон»,
«Қадрдон фирма шон-шухрати
учун» сингари темаларда ўтқа-
зилган кечалар ҳаммада яхши
таассурот қолдирди.
Фирма партия комитети аъзо-
ларидан Х. Абдуллаева, А. Ни-
ромов, К. Тулаганов ўртоқла-
ри кўп вақт ёш хотимлар дав-
расида, комсомол йиғилишлари-
да, ётоқхоналарда учратиш мум-
кин. Улар комсомолларга фир-
ма истиқбол ҳақида сўзлаб бе-
ришади, турли темаларда лек-
циялар ўқишади, суҳбатлар ўт-
казишади.
Партия комитетининг комсо-
мол ва касаб союзу ташкилот-
лари билан биргаликда ёшлар
ўртасида олиб бораётган го-
явий сиссий ва тарбиявий ишлари
яхши самара бермоқда. Бу са-
мара айниқса коллектив олдида
турган ишлаб чиқариш планла-
рининг муваффақиятли адо эти-
лишида ёрқин намоён бўлмоқ-
да.
С. МУСАХҲАЕВ.



Ш ОНТАХТАДАги пайпоқ-трико-
так фабрикасининг йилроқ тў-
қувчиси А. Хусниддинов Октябрь
вахтасида туриб меҳнат қилапти.
Кунилик нормаларини 110—120
процент қилиб бажаряпти. Сурат-
да: коммунистик меҳнат бригада-
сининг аъзоси А. Хусниддинов.
М. Нуриддинов фотоси.

Урта Чирчиқ районидagi «Ле-
ний йўли» колхозининг катта
клуби оdatгaдaн анча ғажам
бўлди. «Республикада ленин-
ча миллий сисбатинг тантанаси»
— тошкентлик олимлар иш-
гирокида ўтказилган назарий
конференция ана шу мазоуга
бағишланган эди.
Бу конференцияда колхозда
анчадан бери таъғирларик қўриб
келишарди. Аввало районнинг
ўтмиш тарихи, экономикаси ва
маданияти, беш йиллик режалар,
ҳўжалигининг истиқболлари
тўғрисида батафсил маълумот-
лар тўпланди.
Конференцияда Имомий но-
мидаги Тошкент Давлат педаго-
гика институтининг доценти, те-
рик фанлари кандидати Р. Ку-
боб ўзбек халқининг Совет хо-
кимати даврига эришган улкан
муваффақиятлари тўғрисида ба-
тафсил таърири. Тарих фанлари
кандидати А. Каримов эса ма-
млакатимиз халқларининг буюк
дўстлиги ва ҳамкорлиги ҳақида
сўзлаб берди. Шу институт КПСС
тарихи кафедрасининг мудири
А. Раззоков, экономика кафе-
драсининг мудири Н. Ибодов, та-
рих фанлари кандидати А. Акра-

мовларнинг доклады эса рес-
публикамизнинг иқтисодий ва ма-
даный тарқиқияти, унинг беш
йиллик истиқболга бағишланди.
Йиғилганлар республиканинг
биринчи комсомолларидан бири,
партиянинг кекса аъзоси Риза
Усмоновнинг сўзларини диққат
билан тинглашди. Кекса комму-
нист қаҳрамонна йиллар тўри-
сида ҳаёжонли ҳикоя қилиб бер-
ди.
Конференцияда сўзга чиққан
колхозраиси Х. Пўлатов ва пар-
тия ташкилотининг секретари
Б. Қўйбоков ўртоқлар колхознинг
тарихидан сўз очдилар. Колхоз
даслаб тузилган вақтда унга
атиги 20—30 га яқин оила аъзо
бўлиб кирган эди. Тошкентдан ю-
борилган иккинчи трактор агро-
ном қўлини олиб келди. Ҳозирги вақтда
ҳўжалик раёондаги энг йирик
ишкор ҳўжаликлардан бири ки-
сбланади. Унинг далаларида хо-
зирада 210 машина ишлапти.
Дала меҳнатқилари юбилей
йилида гектаридан 30 центнер-
дан «юк олтин» етиштиришга аҳд
қилганлар.
Ж. МҲМИНОВ,
область «Билим» жамияти
референти.

ОЛМАЛИК
ЯНГИЛИКЛАРИ
БИРИНЧИ ГАСТРОЛЬ
Яқинда шаҳар маданият са-
роин томошабинлар билан одат-
дан ташқари ғажам бўлди. Бу
ерда металлургия ва қончилар,
бишор ва транспортчилар
А. Навоий номли катта Акаде-
мик опера ва балет театри кол-
лективини намоиш қилган Д.
Вердиннинг «Травната» ва «Ри-
голетто» операларини томоша
қилдилар. Асосий ролларни ўз-
бекистон ССРда хизмат кўрсат-
ган артистлардан А. Азимов,
О. Кучишкова, солистлардан Т.
Данилова, Р. Борухов ва бош-
қалар ижро этишди. Театрнинг
биринчи гастрол муваффақия-
тли ўтди.
ХАЛҚ УНИВЕРСИТЕТЛАРИ
Медицина билимларини кенг
пропаганда қилиш шаҳарда ях-
ши йўлга қўйилмоқда. Бир не-
ча жойларда медицина универ-
ситетлари ишлаб турибди. Кеч-
қурунлари бу ерларда савол-
жавоб кечалари ўтказилапти.
Шаҳар касалхонаси врачлари,
бу кечаларда ота-оналардан
тушган кўпгина саволларга ма-
ъмул жавоб беришади.
ЯШИЛ ЛИВОСЛАР
Металлургия ўз шаҳарларини
сезадилар. Улар боғ-роғларини
кўйайтиришга алоҳида эътибор
беришади. Баҳорини кўчатиш
маъмурида кўпгина кўчалар бўй-
лари, ҳовли ва хўбоналар яшил
либосга бурканди. Айниқса 12-
мактаб коллективини бу ишда кат-
та ғайрат кўрсатди. Ўқувчилар
Чернышевский, Гоголь, Горький
кўчаларига минглаб тул мева
ва манзарали дарахт кўчатлари
ўтказдилар.
ЯНГИ ПАВИЛЬОН
Ленин кўчасида «Ветерон» па-
вильонини ишга туширишди. Пави-
льонда саноат моллари ва турли хил
буюмлар билан савдо қилинмоқ-
да. Бу аҳоли учун анча қўлайлик
туғдирди.
О. АБДУРАҲМОНОВ.

Сиз суратда кўриб турган бу йигит — қурувчи Ёрмон Зокиров, У янги Тошкентни бунёд
этишда фаол қатнашмоқда. Високонийнинг масъулият қад кўтарётган янги қўнғаватли бино-
ларни тиклашда ёш коммунистнинг муносиб ҳиссаси бор. «Главланкстрой»нинг қурувчилар
қанчалар.
В. Сироткин ва И. Глауберзон фотоси.

50
йил

ТОШКЕНТ
РЕВОЛЮЦИОН ВОКЕАЛАРИ
ХРОНИКАСИ

1917 ЙИЛ

АПРЕЛЬ

18 АПРЕЛЬ. Эски шаҳар меҳнатқилари
Озодлик уйи олдида тўпланишди. 1 Май на-
мойишини бошлашди. Намойишчилар чорзая-
га қарши курашда ўз жонини фидо қилган
қаҳрамон революционерлар хотирасини хур-
матлаш учун кабинетона йўл олдилар. На-
мойишчилар орасида маҳаллий миллатга
мансуб 30 хотин-қиз бор эди.

19 АПРЕЛЬ. Ишчи ва солдат депутатлари
Тошкент Советининг йиғилишида мажлис
сиди 1905 йилда Тошкентда эски тузума
қарши курашда ҳалок бўлган озодлик кураш-
чилари хотирасини ишонлаш тўғрисида қар-
ор қабул қилинди.

21 АПРЕЛЬ. Тошкент Советининг мажли-
сида Совет президиумига қайта сайловлар
ўтказилди. Президиум составига большевик
В. С. Ленин кирди.

Қимматчилик ва қайноқчиликка қарши
курашнинг мақсадида Совет назорат-технику
комиссиясини тузишга қарор қилди. Бу ко-
миссияга Совет, иккирол комитет, шаҳар
оқ-оқат комитети ва прокуратура вакилла-
ри киритилди.

23 АПРЕЛЬ. РСДРП Тошкент Комитети
мурожаат эълон қилиб, унда партия програм-
масини қабул қилган ва партия интизомига
бўйсунилган розилик берган барча кишиларни
РСДРП аъзоллигига ёзишлари мумкинлигини
айтиди. Комитет ўлканинг барча социал-де-
мократик ташкилотларини «янада мумкин қад-
ар кўпроқ жиспалланган ташкилий алоқа ўрна-
тишга» чакирди.

Тошкент социал-демократик ташкилотини
«Туркистанский курьер» газетасининг чиқи-
шларини қоралаб, ишчи ва солдат депутатлари
Совети ва социал-демократик партия томонидан
газетага партиявий ва жамоат бойкотини
эълон қилишга қарор қилди. Бу газета ишчи-
лар ва ташкилотларга қарши материалларни
босиб чиқарган эди.

25 АПРЕЛЬ. Ҳукумат, жамоат ва хусусий
муассасаларида паст лавозимда ишлайдиган
хизматчиларнинг касаб союзи ташкил қи-
линди.

28 АПРЕЛЬ. Тошкент темир йўли бош у-
стахоналарининг ишчилари умумий мажлисида
ишчи депутатларига март ва апрель ойлари
учун иш ҳақи тўлашдан бош торган йўл
маъмуриятига норозилик билдириш тўғрисида
қарор қабул қилинди.

30 АПРЕЛЬ. Тошкент ва Ўрта Осиё темир
йўли ишчиларининг умумий йиғилиши Петро-
град ишчиларининг апрель намоишларини та-
риқлаб, бутун восталар билан уларнинг чи-
қишларини қўллаб-қувватлашга ваъда берди.
Йиғилишда Вақтлик ҳукумат Туркистон Коми-
тетининг раиси Н. Н. Шчепкинга ишонсиз-
лик билдирди.

Хотин-қизларнинг умумий йиғилиши пон со-
тин тартиби ҳақидаги масалани муҳолама қи-
либ, нонни тўғри ёпиш ва уни тақсимлашнинг
қузагини мақсадида комиссия тузишнинг лозим
деб топди.

Апрель ойида район социал-демократик
комитетлари тузилди. Социал-демократик ку-
тубхона ташкил қилинди. Партия ташкилотини
Тошкент Советига ва биринчи Сибирь
полкида 60 аъзоси бор эди.

Шу ой охирида шаҳар атрофи деҳқонлари
томонидан Тошкент уездни халқ депутатлари
Совети тузилди.

ЁШЛАР ТАРБИЯСИ—МУҲИМ ВАЗИФА

Областимиздаги ўрта махсус би-
лим юр-тлари директорлари, дирек-
тор ўринбосарлари ва партия таш-
килотлари секретарларининг бу
семинари муҳим масала—ёшлар
тарбияси тоқасига бағишланди.
Семинарда бу соҳада жойларда
тутилган бой таъриблар билан
ўртоқлашш, уларни омалаштириш
ни кўзда тутилган эди. Шунинг
учун ҳам ўрта махсус билим юр-
тлари раҳбарлари семинарга катта
таъғирларик қўйдилар. Ўқув-тар-
бия ишларини яхшилаш билан боғ-
лиқ темаларда докладлар ҳозирла-
дилар.
Семинарда Ўзбекистон ССР
Олий ва ўрта махсус таълим ми-
нистрининг ўринбосари ўртоқ С. А.
Ситов ўқув юр-тлари олдида тур-
ган муҳим вазифалар ҳақида док-
лад қилди. Докладчи билим юр-
тларида ўқув-тарбия ишларини ях-
шилаш соҳасида олиб борилаётган
қатор таъғирларик ҳақида, таъриб,
ўқитувчилар малакасини ошириш
муҳим аҳамиятга эгадир, дейди у.
Бунда ўқитувчилар ўртасида ўза-
ро таъриба алмашишни кенг йўл-
га қўйиш фойдалидир. Бир ўқи-
тувчи дарсида бошқа ўқитувчи-
нинг кириб, машгулотларни қуза-
тиш ҳам юқобий натижалар бе-
ради.
Докладчи билим юр-тларида
программалаштирилган ўқитиш ме-
тодига ўтти зарурлиги тўғрисида
ҳам батафсил тўхтади. Бу соҳада
тутилган таърибларни омалаш-
тириш мақсадида Тошкент но-
литехника институтинида проблема
лабораторияси очилди. Яқин ора-
да бу олий ўқув юр-тида черчение,
электротехника билимлари бўйи-
ча алоҳида курслар очилди.
Нотик айрим билим юр-тларида
ўқув-тарбия ишлари соҳасида йўл
қўйилаётган камчиликлар тўғри-
сида тўхталиб, бу нуқсонларни
бартараф этиш билан боғлиқ маса-
лалар устида ҳам ўз фикр ва му-
лоҳазаларини билдирди.
Шундан сўнг билим юр-тлари
раҳбарларининг ўзаро таъриба ал-
машишлари бошланди. Ўртоқ Р.
Юсупов ўзи директорлик қилаёт-
ган электромеханика техникумида
сиссий тарбиявий ишларни ташкил
этиш юзасидан қўрилган таъғир-

лар ҳақида таъриб берди. Чир-
чидаги ишларнида техникум дирек-
торининг ўринбосари ўртоқ Н.
Ким иккинчи фанларнинг ёшлар
тарбиясига таъсири ҳақида тўхта-
лди.
Билим юр-тларида ўқув-тарбия
ий ишларни намунали йўлга қў-
йишда синф раҳбарларининг рол
ва иштироки каттадир. Оқунбобоев
номидagi медицина билим юр-ти-
нинг ўқитувчиси С. Анбарава ўзи
олиб бораётган ишлар тўғрисида
таъриб берди. Совет савдоси тех-
никуми партия ташкилотининг

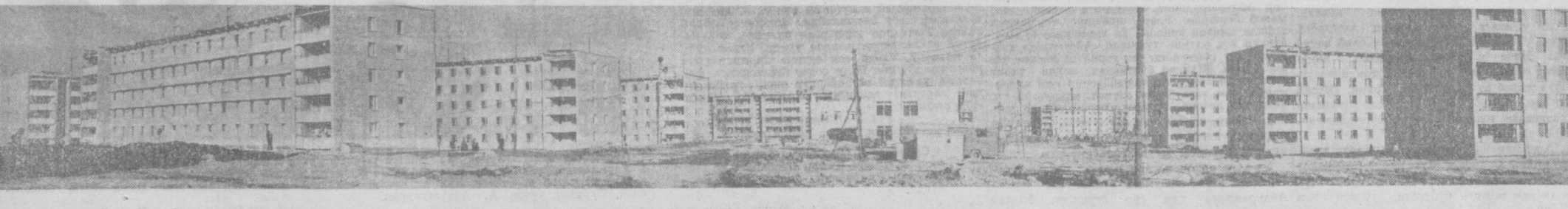
секретари А. Леонов, алоқа по-
литехникуми директорининг ўрин-
босари М. Бахтиёров ўртоқларни
ниқтлари ҳам қизиқиш билан
тинглашди.
Билим юр-тларида ўқувчилар
билимини ошириш бўйича ҳам кон-
крет фикрлар илгари сурилди.
Тошкент области партия коми-
тети ва Тошкент шаҳар партия
комитети ташаббуси билан яқинда
ўтказилган бу семинарда ўқув-
тарбия ишларини таъин ҳам яхши-
лаш юзасидан қатор таъғирлар
берилди.
Улмас санъат намуналари билан
ташилади.
Китоб автори совет сўзати
йирик вакиллари ижоди билан
уларнинг устакхоналарига кириб
ташишган. Шу сабабли ҳам бу
санъаткорлар қўл урган тема-
лар, уларнинг маҳорати, ижод
манераси хусусида ёзилган са-
хифалар айниқса қизиқарди.
Жумладан, китобда давримиз-
нинг ўттир сиссий қаринатура-
чилари Кукриникларнинг ижоди
қамқорлиги сирларини хабар-
дор қилинади. Михаил Куп-
ринов, Парфений Крислов, Ни-
колай Соколовлар учаласи қан-
дай қилиб бир асар устиди ба-
равар ишлай оладилар, яратган

йиллик тадқиқотлари натиқаси
ўлароқ, китобчи республика
мизининг атоқли санъаткорлари
ижодида мансуб асарларининг
яратилиши, тема ва компози-
цияси, маҳоратидан хабардор
бўлади. Ўрол Тасиқбоев, Аб-
дулҳақ Абдуллаев, Луффулла
Абдуллаев, Владимир Кайдалов,
В. Уфимцев, О. Татевосян каби
мўйқалам усталарининг ижодий
йўли, тематикаси энг яхши
асарларига характеристика бе-
рилган.
Ўзбекистон амалий санъати-
нинг усталари Ширин Мур-
одов, моҳир таъғиркор Тошбулат
Арсенов, Тошкент кулолчи-
лик мактабининг йирик вақчи-
ларидан бири Муҳиддин Раҳи-
мов, орнаментчи расом Тоҳир
Тўхтақунов, театр расомлари
Семён Миленин, И. Вальде-
берг, Д. Ушаков, Мели Мусаев
юқодлари ҳам таҳлил қилинган.
Расомларнинг энг яхши асар-
лари билан кўпроқ таъиниш
учун китобга талайгина иллю-
страциялар ҳам киритилган.
Китобни «Ўқитувчи» наш-
риети махсус ўрта гуманитар
билим юр-тларида муқаллаб
нашр этди. Уни ўзбек тилида
биринчи марта чиқарилган
мукаммал санъат дастури де-
йиш мумкин.
М. СОАТОВ.

ЯШИЛ КИТОВЛАР
асарларида ягона стилин қан-
дай қилиб сақлаш олодилар —
булар ҳақида О. Апунтхн ўз
кўрганларини айтиб беради.
Автор Совет санъатининг йи-
гирмадан ортди энг афр намо-
налари ҳақида алоҳида алоҳида
тўхтаган.
«Тасвирий санъат асарлари»
нинг диққатга сазовор томони
яна шундани, у Ўзбекистон
расомларининг катта оиласи
билан алоҳида бобда мукаммал
таъиништиради. Муаллифининг кўп

санъат дастури де-
йиш мумкин.
М. СОАТОВ.

санъат дастури де-
йиш мумкин.
М. СОАТОВ.



Суратда: пойтахтнинг Чилонзор массивида қад қутарган янги кварталларни кўриб турибсиз. Уларни москвалик бунёдкорлар қуришган. А. Тўраев-фотоси.

Бундай шнорлар Стокгольмнинг шарқий чеккасидаги «Флипс» концерни буюсининг ворларига ҳам ёзиб қўйилган эди.

